

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Θέμα: Γνωστοποίηση 2011/166/GR

Νομοσχέδιο για τη ρύθμιση της αγοράς παιγνίων

Διατύπωση εμπειριστατωμένης γνώμης και παρατηρήσεων βάσει του άρθρου 9 παράγραφος 2 και του άρθρου 8 παράγραφος 2 της οδηγίας 98/34/ΕΚ της 22ας Ιουνίου 1998

Κύριε Υπουργέ,

Σύμφωνα με τη διαδικασία κοινοποίησης κατά την έννοια της οδηγίας 98/34/ΕΚ,¹ οι ελληνικές αρχές κοινοποίησαν στην Επιτροπή την 5η Απριλίου 2010 νομοσχέδιο για τη ρύθμιση της αγοράς παιγνίων (εφεξής «νομοσχέδιο»).

Το νομοσχέδιο ρυθμίζει τα επιγραμμικά στοιχήματα και τα τυχερά παίγνια μέσω διαδικτύου. Εισάγει το ρυθμιστικό πλαίσιο για την οργάνωση και τη λειτουργία των τυχερών παιγνίων μέσω διαδικτύου. Συνεπώς, το κοινοποιηθέν σχέδιο περιέχει κανόνες σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών κατά την έννοια του άρθρου 1 παράγραφος 5 της οδηγίας 98/34/ΕΚ όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 98/48/ΕΚ, κυρίως κανόνες που διέπουν συγκεκριμένα τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών.

Επιπλέον, το νομοσχέδιο ρυθμίζει επίσης τα παίγνια με μηχανήματα (τυχερά παίγνια και τεχνικά-ψυχαγωγικά παίγνια). Στόχο έχει να συμπληρώσει την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής «ΔΕΕ») στην υπόθεση C-65/05 *Επιτροπή κατά Ελλάδα*. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση C-109/08 αποφάνθηκε ότι η Ελλάδα μη τροποποιώντας το άρθρο 2 παράγραφος 1 και το άρθρο 3 του νόμου με αριθ. 3037/2002, που ορίζει μια απαγόρευση, με την επιφύλαξη ποινικών και διοικητικών κυρώσεων για την εγκατάσταση και λειτουργία σε όλα τα δημόσια ή ιδιωτικά κτίρια, εκτός των καζίνο, κάθε είδους ηλεκτρικών, ηλεκτρομηχανικών και ηλεκτρονικών παιγνίων, περιλαμβανομένων των παιγνίων σε υπολογιστές, σύμφωνα με τα άρθρα 34 ΣΛΕΕ, 49 ΣΛΕΕ και 56 ΣΛΕΕ, δεν έχει λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα συμμόρφωσης με την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 26ης Οκτωβρίου 2006 στην υπόθεση C-65/05. Ως αποτέλεσμα της απόφασης του δικαστηρίου C-109/08 για τη μη συμμόρφωση με την απόφαση του ΔΕΕ στην υπόθεση C-65/05, οι ελληνικές αρχές καλούνται να καταβάλουν χρηματικά πρόστιμα.

Η εξέταση του κοινοποιηθέντος νομοσχεδίου ώθησε την Επιτροπή να εκδώσει την ακόλουθη εμπειριστατωμένη γνώμη και τις παρατηρήσεις:

Εμπειριστατωμένη γνώμη

1. Περιορισμοί στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών - Διαδικασία αδειοδότησης και όροι συμμετοχής

Όσον αφορά την παροχή και την προώθηση των υπηρεσιών παιγνίων που παρέχονται από αδειοδοτημένους διοργανωτές εγκατεστημένους σε άλλο κράτος μέλος, η Επιτροπή θα ήθελε

¹ ΕΕ L 204 της 21.7.1998, σ. 37, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 98/48/ΕΚ (ΕΕ L 217 της 5.8.1998, σ. 18).

να υπογραμμίσει ότι σύμφωνα με το άρθρο 56 ΣΛΕΕ, οι περιορισμοί στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών εντός της ΕΕ απαγορεύονται όσον αφορά στους υπηκόους του κράτους μέλους, οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι σε κράτος της ΕΕ διαφορετικό από εκείνο του προσώπου στο οποίο πρόκειται να παρασχεθούν οι υπηρεσίες.

Από πάγια νομολογία του ΔΕΕ προκύπτει ότι το άρθρο 56 ΣΛΕΕ απαιτεί την εξάλειψη των περιορισμών στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών. Όλα τα μέτρα που απαγορεύουν, παρακωλύουν ή καθιστούν λιγότερο ελκυστική την άσκηση τέτοιων ελευθεριών πρέπει να θεωρηθούν ότι συνιστούν τέτοιου είδους απαγορεύσεις [απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 2002 στην υπόθεση C-439/99, *Επιτροπή κατά Ιταλίας*, (2002) ECR I-00305, παράγραφος 22. Βλ. επίσης, για το σκοπό αυτό, αναφορικά με την ελευθερία παροχής υπηρεσιών, υπόθεση C-205/99 *Aliair κ.λπ.* (2001) ECR I-1271, παράγραφος 21].

Το ΔΕΕ αποφαινεται επίσης ότι, σε σχέση με τις υπηρεσίες αθλητικών στοιχημάτων, το άρθρο 56 ΣΛΕΕ σχετίζεται με τις υπηρεσίες τις οποίες παρέχει μέσω διαδικτύου πάροχος εγκατεστημένος σε κράτος μέλος – χωρίς να μετακινείται – σε παραλήπτες άλλου κράτους μέλους, με αποτέλεσμα οποιουδήποτε περιορισμός των εν λόγω δραστηριοτήτων να αποτελεί περιορισμό της ελευθερίας του συγκεκριμένου παρόχου να παρέχει υπηρεσίες [βλ. υπόθεση C-243/01, *Gambelli κ.λπ.*, ECR (2003) I-13031, παράγραφος 54 και υπόθεση C-338/04, *Piscanica κ.λπ.*, ECR (2007), I-01891, παράγραφος 42]. Σύμφωνα με το ΔΕΕ, αυτού του είδους οι περιορισμοί μπορούν να δικαιολογηθούν από επιτακτικές απαιτήσεις γενικού ενδιαφέροντος, όπως η προστασία του καταναλωτή και η πρόληψη τόσο της απάτης όσο και της προτροπής σπατάλης σε παίγνια. Ωστόσο, ορίζει επίσης ότι αυτού του είδους οι περιορισμοί πρέπει να είναι κατάλληλοι για την επίτευξη των εν λόγω στόχων, καθώς πρέπει να εξυπηρετούν τον περιορισμό των δραστηριοτήτων στοιχημάτων με τρόπο διαρκή και συστηματικό [βλ. υπόθεση C-243/01, *Gambelli κ.λπ.*, ECR (2003) I-13031, , παράγραφος 67].

Οι κοινοποιημένες διατάξεις του νομοσχεδίου οι οποίες εξετάζονται αναλυτικά στο παρόν, και ειδικότερα τα άρθρα 18-19 και 27-28, φαίνεται να συνιστούν περιορισμούς στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών. Κατά μηδ συνολική γενική παρατήρηση η Επιτροπή σημειώνει ότι οι ελληνικές αρχές απέτυχαν να κατέδειξαν με σαφή κατηγορηματικό τρόπο τους λόγους για τους προτεινόμενους περιορισμούς. Επιπλέον, οι ελληνικές αρχές δεν κατέδειξαν την αναλογικότητα των μέτρων [οι λόγοι τους οποίους μπορεί να επικαλεστεί ένα κράτος μέλος κατά την δικαιολόγηση πρέπει να συνοδεύονται από ανάλυση της καταλληλότητας και της αναλογικότητας του περιοριστικού μέτρου που υιοθετήθηκε από το εν λόγω κράτος (βλ., για το σκοπό αυτό, υπόθεση C-8/02 *Leichtle*, παράγραφος 45)].

Αναφορικά με τη διαδικασία αδειοδότησης καθώς και σε αναφορά με τους όρους συμμετοχής που ορίζονται στο παρόν, η Επιτροπή θα ήθελε να θέσει αρκετούς προβληματισμούς σχετικά με τη συμβατότητα με το Δίκαιο της ΕΕ των ακόλουθων διατάξεων του κοινοποιημένου νομοσχεδίου:

Πρώτον, το άρθρο 18 του νομοσχεδίου το οποίο θέτει τους όρους συμμετοχής στον διεθνή πλειοδοτικό διαγωνισμό αναφορικά με τα τυχερά παίγνια απαιτεί στην παράγραφο 1 οι συμμετέχοντες είτε να είναι εγγεγραμμένοι είτε να διαθέτουν μόνιμη κατοικία στην Ελλάδα. Αυτό, εξ ορισμού, φαίνεται να εξαιρεί τις επιχειρήσεις που εδρεύουν σε άλλο κράτος μέλος από τη συμμετοχή τους στον διαγωνισμό. Λογικά, αίρονται οι αμφιβολίες σχετικά με τη διεθνή φύση της διαδικασίας του διαγωνισμού. Ωστόσο, το πιο σημαντικό από αυτή την άποψη είναι ότι μια τέτοια απαίτηση θα ερχόταν, κατά την άποψη της Επιτροπής, σε αντίθεση με τη βασική αρχή της μη διάκρισης που διατυπώθηκε στο ΣΛΕΕ. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του CFEU «για να διατηρηθεί η αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, η πρώτη

απαίτηση είναι ότι κατά την εξέταση των αιτήσεων για αδειοδοτήσεις και κατά την χορήγησή τους, το κράτος μέλος στο οποίο πρόκειται να παρασχεθεί η υπηρεσία δεν μπορεί να κάνει καμία διάκριση με βάση την εθνικότητα του παρόχου ή τον τόπο της εγκατάστασής του...»² Το ΔΕΕ απεφάνθη πρόσφατα ότι «Το άρθρο 49 ΣΛΕΕ πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αντίκειται σε ρύθμιση κράτους μέλους όπως η επίδικη στην υπόθεση της κύριας δίκης, η οποία, για τη χορήγηση άδειας εκμεταλλεύσεως αστικής γραμμής [δημόσιας συγκοινωνίας με λεωφορείο], [...], απαιτεί από τους εγκατεστημένους σε άλλο κράτος μέλος αιτούντες επιχειρηματίες να διαθέτουν έδρα ή άλλη εγκατάσταση στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους πριν ακόμη τους χορηγηθεί η άδεια εκμεταλλεύσεως της γραμμής αυτής.» (C-338/09 Yellow Cab). Για το λόγο αυτό, σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΕ η χορήγηση δικαιωμάτων και αδειών για τυχερά παίγνια πρέπει να είναι διαφανής και ελεύθερη από κάθε διαφορά στη μεταχείριση. Διαφορετικά, αντίκειται στην αρχή της ίσης μεταχείρισης και στην απαγόρευση των διακρίσεων βάσει της εθνικότητας και αποτελεί έμμεση διάκριση βάσει της εθνικότητας το οποίο απαγορεύεται από το Δίκαιο της ΕΕ.³

Δεύτερον, το άρθρο 28 του νομοσχεδίου υποχρεώνει τους κατόχους αδειας για επαγγελματικά τυχερά παίγνια είτε να είναι εγγεγραμμένοι είτε να διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα. Πρέπει να σημειωθεί ότι το ΔΕΕ έκρινε σχετικά με την ελευθερία παροχής υπηρεσιών «ότι η απαίτηση ότι μια επιχείρηση δημιουργεί μόνιμη εγκατάσταση ή υποκατάστημα στο κράτος μέλος στο οποίο παρέχονται οι υπηρεσίες αντιβαίνει άμεσα στην ελευθερία παροχής υπηρεσιών, καθώς καθιστά αδύνατη την παροχή υπηρεσιών σε αυτό το κράτος μέλος από επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε άλλα κράτη μέλη.»⁴ Το ΔΕΕ υπογράμμισε επιπλέον ότι «εάν η απαίτηση έγκρισης αποτελεί περιορισμό στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, η απαίτηση για μόνιμη εγκατάσταση αποτελεί την απόλυτη κατάργηση της εν λόγω ελευθερίας. Για να γίνει αποδεκτή μια τέτοια απαίτηση, πρέπει να αποδειχτεί ότι αποτελεί όρο ο οποίος είναι απαραίτητος για την επίτευξη του αντικειμενικού σκοπού.» [Βλ. μεταξύ άλλων υπόθεση C-452/04 Fidium Finanz AG, ECR (2006) I-09521, παράγραφος 46].

Το Δικαστήριο αναγνώρισε επίσης τα ειδικά χαρακτηριστικά εθνικής εποπτείας στον τομέα της διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών τυχερών παιχνιδιών σε απευθείας σύνδεση (βλέπε, για παράδειγμα, υπόθεση C-42/07 Santa Casa, σκέψεις 68-69), τυχόν περιορισμοί της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών πρέπει να συμμορφώνονται με την αρχή της αναλογικότητας. Η Επιτροπή σημειώνει, σχετικά, ότι οι Ελληνικές Αρχές δεν παρείχαν καμία πληροφορία σχετικά με τους επιδιωκόμενους από την προαναφερθείσα υποχρέωση σκοπούς, ή την καταλληλότητα και αναγκαιότητα αυτής για την επίτευξη τους.

Για τους παραπάνω λόγους, η Επιτροπή εκδίδει την εμπεριστατωμένη γνώμη όπως προβλέπεται στο άρθρο 9.2 της οδηγίας 98/34/ΕΚ υπό την έννοια ότι τα άρθρα 18-19, 27-28 του κοινοποιημένου νομοσχεδίου θα μπορούσαν να παραβιάσουν το άρθρο 56 του ΣΛΕΕ για την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, εάν υιοθετούνταν χωρίς να είχαν ληφθεί σημαντικά υπόψη οι παραπάνω παρατηρήσεις.

Η Επιτροπή θα ήθελε να υπενθυμίσει στην ελληνική κυβέρνηση ότι σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 9.2 της προαναφερόμενης οδηγίας 98/34/ΕΚ, η έκδοση μιας εμπεριστατωμένης γνώμης υποχρεώνει το κράτος μέλος το οποίο έχει συντάξει το σχέδιο του επίμαχου τεχνικού

² ΔΕΕ της 17ης Δεκεμβρίου 1981, Webb, C-279-80, παράγραφος 20.

³ Βλ. επίσης απόφαση του ΔΕΕ της 10ης Σεπτεμβρίου 2010, Engelmann, C-64/08

⁴ Βλ. για το σκοπό αυτό, μεταξύ άλλων, υπόθεση 205/84 Επιτροπή κατά Γερμανίας, ECR [1986] 3755, παράγραφος 52, υπόθεση C-279/00 Επιτροπή κατά Ιταλίας [2002] ECR I-1425, παράγραφος 17, και υπόθεση C-496/01 Επιτροπή κατά Γαλλίας [2004] ECR I-2351, παράγραφος 65).

κανονισμού να αναβάλει την υιοθέτησή του για τέσσερις μήνες από την ημερομηνία της κοινοποίησής του.

Η εν λόγω καταληκτική ημερομηνία, επομένως, λήγει την 8η Αυγούστου 2011.

Η Επιτροπή επίσης εφιστά την προσοχή της ελληνικής κυβέρνησης στο γεγονός ότι όλα σύμφωνα με την προαναφερθείσα διάταξη, το κράτος μέλος που είναι παραλήπτης της εμπειροπαιγμένης γνώμης υποχρεούται να πληροφορήσει την Επιτροπή σχετικά με τη συνέχεια που προτίθεται να δώσει στην εν λόγω γνώμη.

Εάν το κείμενο του σχεδίου του επίμαχου τεχνικού κανονισμού υιοθετηθεί χωρίς να ληφθούν υπόψη οι προαναφερόμενες ενστάσεις, η Επιτροπή θα αναγκαστεί να αποστείλει επιστολή όχλησης δυνάμει του άρθρου 258 του ΣΛΕΕ. Επιφυλάσσεται επίσης του δικαιώματος να αποστείλει επιστολή όχλησης εάν δεν λάβει την απάντηση από την ελληνική κυβέρνηση πριν από την υιοθέτησή του εν λόγω σχεδίου τεχνικού κανονισμού.

Η Επιτροπή καλεί την ελληνική κυβέρνηση να της γνωστοποιήσει το τελικό κείμενο του σχεδίου τεχνικού κανονισμού μόλις προβεί στη θέσπιση αυτού. Η μη κοινοποίηση του εν λόγω κειμένου θα συνιστούσε παράβαση του άρθρου 4 παράγραφος 3 της Συνθήκης ΕΚ καθώς και παράβαση του άρθρου 8, παράγραφος 3 της οδηγίας 98/34/ΕΚ αναφορικά με την οποία η Επιτροπή επιφυλάσσεται του δικαιώματος να κινήσει σχετική δίωξη.

Παρατηρήσεις

Α) Αναφορικά με τα επιγραμμικά παίγνια

1. Περιορισμένος αριθμός αδειών

Το άρθρο 17 του νομοσχεδίου (αναφορικά με τα παίγνιομηχανήματα), καθώς και το άρθρο 26 του νομοσχεδίου (για τα επιγραμμικά παίγνια) προβλέπει περιορισμένο αριθμό αδειών που θα χορηγούνται με βάση και κατόπιν «διεθνούς κλειδοτικού διαγωνισμού» που θα προκηρύσσεται από το Υπουργείο Οικονομικών. Σε σύνδεση με αυτό, η Επιτροπή θα ήθελε να υπογραμμίσει πόσο σημαντικό είναι τα σχήματα αδειοδότησης να παραμείνουν πραγματικά ανοικτά, ήτοι να μην παρέχουν «αριθμητικό περιορισμό» και επομένως να μην επβάλλουν ποσοτικό όριο στον αριθμό των διοργανωτών, δυνητικά ικανών να έχουν πρόσβαση στην ελληνική αγορά. Το ΔΕΕ αποφάνθηκε, όσον αφορά στον περιορισμένο αριθμό αδειών, ότι «εάν και οι περιορισμοί στον αριθμό των διοργανωτών μπορούν κατά κανόνα να δικαιολογηθούν, οι εν λόγω περιορισμοί πρέπει σε κάθε περίπτωση να αντανακλούν έναν προβληματισμό που θα επιφέρει πράγματι τον περιορισμό των δυνατοτήτων συμμετοχής σε τυχερά παίγνια καθώς και τον περιορισμό των δραστηριοτήτων στον εν λόγω τομέα κατά διαρκή και συστηματικό τρόπο»⁵ Επομένως, ένα ποσοτικό όριο σχετικά με τον αριθμό των διοργανωτών που δυνητικώς μπορούν να έχουν πρόσβαση στην ελληνική αγορά ενδέχεται να αποτελέσει περιορισμό στην ελευθερία παροχής υπηρεσιών που διέπονται από το νόμο 56 ΣΛΕΕ και πρέπει, συνεπώς, να δικαιολογηθεί επαρκώς σύμφωνα με τις βασικές αρχές που έχει ορίσει το ΔΕΕ. Το κοινοποιημένο σχέδιο αποτυγχάνει να εξηγήσει τους λόγους και να δικαιολογήσει τον περιορισμένο αριθμό αδειών, και η Επιτροπή ως εκ τούτου θα ζητήσει από τις ελληνικές αρχές να της παράσχουν τις πληροφορίες αυτές.

⁵ ΔΕΕ, της 6ης Μαρτίου 2007, Placapica, συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-338/04, παράγραφος 53.

**2. Εξαιρέση των εγκατεστημένων παρόχων για το σκοπό της εφαρμογής του νομοσχεδίου
– άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο 1 του νομοσχεδίου**

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 του νομοσχεδίου «οι διατάξεις του παρόντος νόμου... δεν ισχύουν» για τα τυχερά παίγνια που λειτουργούσαν ήδη κατά την θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου στα καζίνο και από τις εταιρίες Ο.Π.Α.Π. Α.Ε. και Ο.Δ.Ι.Ε. Α.Ε., για τις οποίες οι ειδικές σχετικές διατάξεις θα συνεχίσουν να ισχύουν.»

Η εν λόγω διάταξη θέτει αρκετά ερωτήματα για τη συμβατότητα με το Δίκαιο της ΕΕ, ιδίως με το άρθρο 56 ΣΛΕΕ. Το άρθρο 2 παράγραφος 2 θα φαινόταν ότι εννοεί ότι οι διατάξεις του κοινοποιημένου νομοσχεδίου δεν θα εφαρμόζονταν σε δραστηριότητες και υπηρεσίες που παρέχονται επί του παρόντος από εγκατεστημένους παρόχους, περιλαμβανομένων των επιγραμμικών τυχερών παιγνίων τα οποία εισήχθησαν από τους ίδιους πριν από τη θέση σε ισχύ του νομοσχεδίου. Κατά συνέπεια, οι κανόνες που αφορούν την προστασία του καταναλωτή και την πρόληψη της αλιείας όπως η υποχρέωση της έκδοσης ατομικής κάρτας για κάθε παίκτη (έλεγχος ταυτοποίησης στοιχείων) και τα ηλικιακά όρια για τους παίκτες δεν φαινόταν να ισχύουν για επιχειρήσεις εγκατεστημένων παρόχων. Ομοίως, διαφορετικό σύνολο κανόνων θα φαινόταν, τουλάχιστον προσωρινά, να εφαρμόζεται αναφορικά με τη διαφήμιση και την εμπορική επικοινωνία. Αυτά θα έπρεπε, όσον αφορά τους νεοεισερχόμενους στην αγορά, να διέπονται από τον Κώδικα Δεοντολογίας Παιγνίων ο οποίος πρόκειται να εκδοθεί σε μη καθορισμένο χρονικό πλαίσιο μετά τη θέση σε ισχύ του νομοσχεδίου. Εντελώς αντίθετα, οι εγκατεστημένοι πάροχοι θα φαινόταν ότι επιτρέπεται να συνεχίσουν να διαφημίζουν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τυχερών παιγνίων.

Για το λόγο αυτό, φαίνεται ότι το άρθρο 2 παράγραφος 2 θα δημιουργούσε άνισους όρους ανταγωνισμού για τους νεοεισερχόμενους στην αγορά οι οποίοι θα αιτούνταν για άδειες κατά την έννοια του νομοσχεδίου. Μια τέτοια διάταξη θα μπορούσε, κατά την άποψη της Επιτροπής, να καταστήσει λιγότερο ελκυστική την άσκηση, εκ μέρους των νεοεισερχόμενων στην αγορά, της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών τους και επομένως, θα αποτελούσε περιορισμό κατά την έννοια του άρθρου 56 ΣΛΕΕ. Όπως προαναφέρθηκε, οι περιορισμοί στις ελευθερίες του ΣΛΕΕ πρέπει να δικαιολογηθούν σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΕ. Οι ελληνικές αρχές καλούνται, επομένως, να διευκρινίσουν το ακριβές νόημα, καθώς και το σκοπό εφαρμογής του άρθρου 2 παράγραφος 2 του κοινοποιημένου νομοσχεδίου. Οφείλουν να εξηγήσουν κατά πόσο θα εφαρμόζονταν διαφορετικό σύνολο κανόνων, μετά τη θέση σε ισχύ του κοινοποιημένου νομοσχεδίου, για τις δραστηριότητες που διεξάγονται από εγκατεστημένους παρόχους και να προσδιορίσουν αυτούς τους κανόνες. Εάν η απάντηση ήταν θετική, οι ελληνικές αρχές οφείλουν να εξηγήσουν και να δικαιολογήσουν αυτή τη διαφορετική μεταχείριση, λαμβάνοντας υπόψη την απαίτηση για συνολική συνοχή των εθνικών συστημάτων τυχερών παιγνίων που ορίστηκε από το Δικαστήριο⁶. Έχει ζητηθεί εξίσου από τις ελληνικές αρχές να εξηγήσουν εάν οι εγκατεστημένοι πάροχοι θα μπορούσαν να αρχίσουν να παρέχουν επιγραμμικά τυχερά παίγνια πριν από τη θέση σε ισχύ του κοινοποιημένου νομοσχεδίου, καθώς και εάν οι κανόνες που ορίζονται στο κοινοποιημένο νομοσχέδιο θα εφαρμόζονταν για αυτές τις δραστηριότητες.

⁶ Βλ. για το σκοπό αυτό, τις αποφάσεις του ΔΕΕ στην υπόθεση Markus Stoss (C-316/07) και Carmen Media (C-46/08).

3. Τραπεζικές απαιτήσεις – Άρθρο 7 παράγραφος 5, άρθρο 18 παράγραφος 1, άρθρο 27 παράγραφος 2 και άρθρο 31 παράγραφοι 1 και 2 του νομοσχεδίου

Σε αρκετά σημεία, το κοινοποιημένο νομοσχέδιο θέτει ορισμένους περιορισμούς για τους αιτούντες άδεια ή/και τους κατόχους αδειών όσον αφορά τη χρήση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και για διάφορους τύπους συναλλαγών. Ωστόσο, χρησιμοποιείται διαφορετική ορολογία. Αντιστοίχως, το άρθρο 7 παράγραφος 5 του νομοσχεδίου χρησιμοποιεί τον όρο «σε τράπεζα που λειτουργεί στην Ελλάδα» (για τραπεζικό λογαριασμό του κατόχου της άδειας), ενώ το άρθρο 18 παράγραφος 1 και άρθρο 27 παράγραφος 2 χρησιμοποιούν τον όρο «από τράπεζα που είναι εγκατεστημένη και λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα» (για εγγυητική επιστολή για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό). Ομοίως, το άρθρο 31 παράγραφος 1 διατυπώνει «Οι πληρωμές των ποσών συμμετοχής και απόδοσης κέρδους που απαρρέουν από τη συμμετοχή σε τυχερά παίγνια μέσω του διαδικτύου διενεργούνται υποχρεωτικά μέσω χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν την έδρα τους ή διαθέτουν υποκατάστημα στην Ελλάδα», ενώ το άρθρο 31 παράγραφος 2 προβλέπει ότι «Ο κάτοχος της άδειας διατηρεί ίδιο λογαριασμό και ξεχωριστό λογαριασμό παικτών σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που λειτουργεί νόμιμα στην ελληνική επικράτεια.»

Η Επιτροπή καλεί τις ελληνικές αρχές να διευκρινίσουν το νόημα των διαφορετικών όρων που χρησιμοποιούνται ώστε να γίνει κατανοητό εάν περιλαμβάνει χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εγκατεστημένα σε άλλο κράτος μέλος τα οποία παρέχουν τις υπηρεσίες τους στην Ελλάδα είτε μέσω υποκαταστήματος είτε σε διακρατική βάση. Η Επιτροπή θα ήθελε επίσης να ζητήσει από τις ελληνικές αρχές να εξηγήσουν τους λόγους για τους οποίους ορισμένες οικονομικές συναλλαγές, όπως η καταβολή από τους αιτούντες την άδεια οικονομικής εγγύησης στο πλαίσιο της διαδικασίας του διαγωνισμού, πρέπει να διενεργούνται με τράπεζες οι οποίες είτε είναι εγκατεστημένες ή/και λειτουργούν νομίμως στην Ελλάδα. Θα μπορούσε να τεθεί το επιχείρημα ότι οι αλλοδαποί αιτούντες άδεια θα επωμιζοντο πρόσθετο βάρος κατά την αναζήτηση τέτοιας οικονομικής στήριξης από τράπεζες στην Ελλάδα, εφόσον θα μπορούσαν κάλλιστα να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες των δικών τους τραπεζών στο κράτος μέλος της εγκατάστασής τους.

Θα πρέπει να σημειωθεί στο σημείο αυτό ότι σύμφωνα με το παράγωγο δίκαιο της ΕΕ το οποίο διέπει τον τραπεζικό τομέα, κυρίως την οδηγία 2006/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2006 σχετικά με ανάληψη και συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, εφαρμόζεται η αρχή του ενιαίου ευρωπαϊκού διαβατηρίου. Σύμφωνα με αυτή την αρχή, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα τα οποία είναι εγκεκριμένα να διενεργούν τραπεζικές συναλλαγές σε ένα κράτος μέλος, έχουν, κατά την έννοια της εκπλήρωσης όλων των κριτηρίων που ορίζονται από την οδηγία, το δικαίωμα να ασκούν τις δραστηριότητές τους με ελεύθερη κυκλοπία υπηρεσιών εντός της επικράτειας ενός άλλου κράτους μέλους, και επομένως, χωρίς την υποχρέωση να δημιουργήσουν υποκατάστημα εντός της επικράτειας του εν λόγω κράτους μέλους.

4. Σύνδεση του τεχνικού εξοπλισμού στο Ελληνικό Πληροφορικό Σύστημα Εποπτείας και Ελέγχου (Π.Σ.Ε.Ε.) και αποθήκευση των δεδομένων σε υλισμικό που βρίσκεται στην Ελλάδα

Το άρθρο 6 παράγραφος 3 του νομοσχεδίου προβλέπει ότι «η διεξαγωγή τυχερών παιγνίων μέσω του διαδικτύου γίνεται αποκλειστικά μέσω τερματικών συνδεδεμένων με το Π.Σ.Ε.Ε.»

Το άρθρο 28 παράγραφος 7 του νομοσχεδίου ορίζει ότι:

«Ο κάτοχος της άδειας υποχρεούται να αποθηκεύει δεδομένα σε πραγματικό χρόνο σε υλισμικό που βρίσκεται στην Ελλάδα. Τα εν λόγω δεδομένα αφορούν στη διεξαγωγή τυχερών παιγνίων μέσω διαδικτύου, καθώς και δεδομένα που ανταλλάσσονται μεταξύ παίκτη, κατόχου της άδειας, παρόχου υπηρεσιών διαδικτύου και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, σχετικά με τα παίγνια αυτά. Τα στοιχεία διατηρούνται σε ασφαλή μέσα, τα οποία επιτρέπουν την ακριβή αναπαραγωγή των αποθηκευμένων στοιχείων από την Ε.Ε.Π. για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δέκα (10) ετών. Στον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων ενδέχεται να ορίζεται μεγαλύτερο χρονικό διάστημα».

Οι ελληνικές αρχές ήδη έχουν εξηγήσει στην Επιτροπή ότι οι δύο παραπάνω διατάξεις δεν θα υπολογίζονται στην υποχρέωση εντοπισμού του διακομιστή στην Ελλάδα, ωστόσο, θα έθεταν την υποχρέωση αποθήκευσης των στοιχείων σχετικά με τα τυχερά παίγνια μέσω διαδικτύου σε υλισμικό το οποίο βρίσκεται στην Ελλάδα, έτσι ώστε να είναι δυνατός ο έλεγχός του από τον Ε.Ε.Π. σε οποιαδήποτε στιγμή.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή κατανοεί ότι ο κάτοχος άδειας εγκατεστημένος εκτός Ελλάδας θα επιβαρυνόταν με πρόσθετο κόστος το οποίο θα απαιτούνταν για το διπλασιασμό του συστήματος, καθώς ο πάροχος, όπως είναι φυσικό, θα διαθέτει ήδη υλισμικό σύστημα εγκατεστημένο και σε λειτουργία σε άλλο κράτος μέλος. Αυτό θα μπορούσε να θεωρηθεί περιορισμός στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών και η Επιτροπή θα ήθελε να καλέσει τις ελληνικές αρχές να διευκρινίσουν γιατί η λύση που προτείνεται από το άρθρο 6 παράγραφος 3 (σύνδεση στο Π.Σ.Ε.Ε.) συνοδεύεται από επιπλέον απαίτηση στο άρθρο 28 παράγραφος 7. Ο σκοπός και η επιφάνεια αυτών των δύο διατάξεων χρήζει περαιτέρω εξεζήτησης.

5. Ποινικές Κυρώσεις – Άρθρο 34 παράγραφος 3 του νομοσχεδίου

Σύμφωνα με το άρθρο 34 παράγραφος 3 του κοινοποιημένου νομοσχεδίου, θα επιβάλλονται ποινικές κυρώσεις (έως και 3 μηνών) και ποινή η οποία κυμαίνεται από 5.000 έως 20.000 ευρώ σε όποιον συμμετέχει σε τυχερό παίγνιο, το οποίο διοργανώνεται χωρίς άδεια. Η διάταξη δεν διακρίνει μεταξύ προσώπων που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα και προσώπων που επισκέπτονται προσωρινά την χώρα.

Αποτελεί πάγια νομολογία ότι το άρθρο 49 ΕΚ (σήμερα άρθρο 56 ΣΛΕΕ) απαιτεί όχι μόνο την εξάλειψη κάθε διάκρισης κατά των παρόχων υπηρεσιών σε όλα τα κράτη μέλη, αλλά και την κατάργηση κάθε περιορισμού σχετικά με την ελευθερία παροχής υπηρεσιών, ακόμη και εάν αυτός ο περιορισμός ισχύει χωρίς διάκριση στους εθνικούς παρόχους υπηρεσιών και σε εκείνους άλλων κρατών μελών, γεγονός το οποίο είναι δυνατόν να απαγορεύσει, παρικαλύψει ή καταστήσει λιγότερο πλεονεκτικές τις δραστηριότητες των παρόχων υπηρεσιών από άλλα κράτη μέλη, οι οποίοι νομίμως παρέχουν παρόμοιες υπηρεσίες στα κράτη μέλη της προέλευσής τους [βλ. για το σκοπό αυτό, υπόθεση C-76/90 Säger (1991) ECR I-4221, παράγραφος 12, και συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C 49/98, C-50/98, C-52/98 έως C-54/98 και C-68/98 έως C-71/98 Finalarte κ.λπ. (2001) ECR I-7831, παράγραφος 28]. Η εν λόγω ελευθερία απολαμβάνεται τόσο από τους παρόχους όσο και από τους παραλήπτες των υπηρεσιών [βλ. συνεκδικαζόμενες υποθέσεις 286/82 και 26/83 Luisi και Carbone (1984) ECR 377, παράγραφος 16, και υπόθεση C-262/02 Επιτροπή κατά Γαλλίας (2004) ECR I-6569, παράγραφος 22]. Υπόθεση 255/04, Επιτροπή κατά Γαλλίας [2006] ECR σελ. I-5251 παράγραφος 37.

Οι ελληνικές αρχές καλούνται επομένως να διευκρινίσουν τον προσωπικό σκοπό της παρούσας διάταξης. Οφείλουν συγκεκριμένα να διευκρινίσουν εάν στα άτομα που διαμένουν προσωρινά στην Ελλάδα και χρησιμοποιούν τους λογαριασμούς παικτών τους οποίους έχουν ανοίξει μέσω φορέων εκμετάλλευσης τυχερών παιχνιδιών, στους οποίους έχει χορηγηθεί

άδεια στο κράτος μέλος μόνιμης διαμονής τους, θα επαβάνονται κυρώσεις δυνάμει του άρθρου 34 παράγραφος 3 του σχεδίου νόμου.

6. Άρθρο 17 του νομοσχεδίου - παραπομπή στο υπάρχον άρθρο 27 του νόμου 2843/2000

Το άρθρο 17 του νομοσχεδίου αναφέρει ότι οι (4 έως 10) άδειες για τη διοργάνωση τυχερών παιγνίων με τη χρήση παιγνιομηχανημάτων θα χορηγούνται «με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος το οποίο προκύπτει από τις διατάξεις του άρθρου 27 του νόμου 28/2000». Οι ελληνικές αρχές καλούνται να εξηγήσουν ποια θα ήταν η επίπτωση της εν λόγω παραπομπής στο άρθρο 27 του νόμου 28/2000 στην πράξη.

Β) Αναφορικά με τις παιγνιομηχανές - περιλαμβανομένης της συμμόρφωσης με την απόφαση του ΔΕΕ επί της υπόθεσης C-65/05

Η Επιτροπή έχει ήδη καταθέσει εμπειρωματωμένες εξηγήσεις αναφορικά με τη συμβατότητα του πρώτου νομοσχεδίου (κοινοποίηση με αριθ. 2008/184/GR) με το άρθρο 34 ΣΛΕΕ. Ως εκ τούτου, οι ελληνικές αρχές θα πρέπει να ανατρέξουν στα αναφερόμενα σημεία και τις εξηγήσεις που υποβλήθηκαν από την Επιτροπή κατά τη διεξαγωγή της εν λόγω διαδικασίας κοινοποίησης. Ωστόσο, η Επιτροπή εσθμεί να θέσει στην προσοχή των ελληνικών αρχών τα ακόλουθα σημεία αναφορικά με το νέο νομοσχέδιο:

(1) Υπάρχει ασάφεια αναφορικά με τον όρο «παιγνιομηχανήματα» που χρησιμοποιείται στο σχέδιο. Ειδικότερα, το άρθρο 2 παράγραφος 1 του νομοσχεδίου αναφέρει ότι «οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται στα τεχνικά-ψυχαγωγικά παίγνια του άρθρου 1 περ. α υποπερίπτωση γγ και στα τυχερά παίγνια...». Το άρθρο 3 του νομοσχεδίου αναφέρει ότι «για την λειτουργία και εκμετάλλευση παιγνίων με τη χρήση παιγνιομηχανημάτων ή μέσω του διαδικτύου απαιτείται η έκδοση προηγούμενης διοικητικής άδειας...». Φαίνεται από το άρθρο 2 ότι στο πεδίο του νομοσχεδίου δεν εμπίπτουν τα μηχανικά και ηλεκτρομηχανικά παίγνια. Ωστόσο, ο όρος «παιγνιομηχανήματα» που χρησιμοποιείται στο άρθρο 3 δεν ορίζεται στο νομοσχέδιο και θα μπορούσε να δημιουργήσει συγχύσεις. Έτσι, πρέπει να τροποποιηθεί ο εν λόγω κατά το πρότυπο του άρθρου 2.

(2) Υπάρχει ένας αριθμός διατάξεων στο νομοσχέδιο όπου εισημαίνεται ότι είναι απαραίτητο να νιοθετηθούν περαιτέρω αποφάσεις από την Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Τυχερών Παιγνιδιών (Ε.Ε.Ε.Π.) ώστε να οριστούν οι διαδικασίες, τα παράβολα/τέλη που πρέπει να καταβληθούν, η χρονική διάρκεια που απαιτείται για τον έλεγχο των παιγνίων κ.λπ. Ως παράδειγμα, αναφέρονται οι ακόλουθες διατάξεις:

Το άρθρο 5 παράγραφος 5 αναφέρει ότι «Μέχρι να εκδοθούν οι δευτερεύοντες νόμοι της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Τυχερών Παιγνιδιών, ο κώδικας Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων και ο κώδικας Δεοντολογίας Παιγνίων, τα εν λόγω θέματα πρέπει να ρυθμίζονται με απόφαση της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Τυχερών Παιγνιδιών». Το άρθρο 21 παράγραφος 3 προβλέπει ότι «για τη χορήγηση κάθε τύπου πιστοποίησης και για τη διατήρησή της σε ισχύ καταβάλλεται από το πρόσωπο που εκμεταλλεύεται το χώρο ετήσιο τέλος λειτουργίας του καταστήματος. Το ύψος του τέλους αυτού καθορίζεται με απόφαση της Ε.Ε.Ε.Π.» Το άρθρο 23 παράγραφος 1 αναφέρει ότι «η αίτηση για την πιστοποίηση κάθε τύπου τεχνικού-ψυχαγωγικού παιγνίου πρέπει να συνοδεύεται από φάκελο ο οποίος περιέχει στοιχεία που αφορούν ιδίως το παίγνιο, την εμπορική ονομασία του, το χαρακτήρα αυτού,

την περιγραφή του, πρωτότυπο δείγμα αυτού σε κατάλληλο ψηφιακό μέσο, το εύρος ηλικίας των παικτών, τυχόν υπάρχουσα πιστοποίηση και παράβολο. Τα δικαιολογητικά έγγραφα του φακέλου, η απαιτούμενη διάρκεια εξέτασης και το ύψος του παραβόλου καθορίζονται με τον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων ή με κανονιστική απόφαση της Ε.Ε.Ε.Π.». Το άρθρο 23 παράγραφος 2 ορίζει ότι απαιτείται πιστοποίηση από την Ε.Ε.Ε.Π. για κάθε τυχρό παιχνίδι που πρόκειται να εγκατασταθεί ή που παίζεται σε παιγνιομηχάνημα... τα δικαιολογητικά του φακέλου... η απαιτούμενη διάρκεια εξέτασης και το ύψος του παραβόλου καθορίζονται με τον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων ή με κανονιστική απόφαση της Ε.Ε.Ε.Π.». Παρόμοιες διατάξεις προβλέπονται στο άρθρο 23 παράγραφος 4. Στο ίδιο πλαίσιο, το άρθρο 32 παράγραφος 1 προβλέπει ότι «για την έκδοση ή την ανανέωση της άδειας διεξαγωγής τεχνικών-ψυχαγωγικών παιγνίων με παιγνιομηχάνηματα, καθώς και για τη λειτουργία των παιγνιομηχανημάτων τεχνικών-ψυχαγωγικών παιγνίων, καταβάλλονται: α) προκαταβλητέο εφάπαξ τέλος, β) προκαταβλητέο ετήσιο τέλος...». Το άρθρο 32 παράγραφος 3 προβλέπει ότι «για την πιστοποίηση των παιγνίων, των παιγνιομηχανημάτων και των καταστημάτων στα οποία διεξάγονται τεχνικά-ψυχαγωγικά ή τυχρά παιχνίδια με παιγνιομηχάνηματα, καταβάλλονται: α) παράβολο με την υποβολή της αίτησης... β) εφάπαξ τέλος πιστοποίησης παιχνιδιού, παιγνιομηχανήματος και καταστήματος...».

Πρώτον, θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι οι ελληνικές αρχές οφείλουν να συμμορφωθούν με την απόφαση του ΔΕΕ στην υπόθεση C-65/05 *Επιτροπή κατά Ελλάδας*. Όπως φαίνεται από τις παραπάνω διατάξεις και άλλες παρόμοιες διατάξεις στο νομοσχέδιο πρέπει να ρυθμιστούν αρκετά ζητήματα αφού το νομοσχέδιο τεθεί σε ισχύ. Το ΔΕΕ στην υπόθεση C-109/08 αποφάνθηκε ότι η Ελλάδα μη τροποποιώντας το άρθρο 2 παραγράφους 1 και 3 του νόμου αριθ. 3037/2002, που ορίζει μια απαγόρευση, με την επιφύλαξη ποινικών και διοικητικών κυρώσεων για την εγκατάσταση και λειτουργία σε όλα τα δημόσια ή ιδιωτικά κτίρια, εκτός των καζίνο, κάθε είδους ηλεκτρικών, ηλεκτρομηχανικών και ηλεκτρονικών παιγνίων, περιλαμβανομένων και των παιγνίων σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές, σύμφωνα με τα άρθρα 34 ΣΛΕΕ, 49 ΣΛΕΕ και 56 ΣΛΕΕ, δεν έχει λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα συμμόρφωσης με την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου της 26ης Οκτωβρίου 2006 στην υπόθεση C-65/05. Για το λόγο αυτό, οι ελληνικές αρχές οφείλουν να τροποποιήσουν το άρθρο 2 παράγραφοι 1 και 3 του νόμου αριθ. 3037/2002 ώστε η απαγόρευση για την εγκατάσταση και λειτουργία σε όλα τα δημόσια ή ιδιωτικά κτίρια, εκτός των καζίνο, κάθε είδους ηλεκτρικών, ηλεκτρομηχανικών και ηλεκτρονικών παιγνίων, περιλαμβανομένων και όλων των παιγνίων σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές να αρθεί. Εάν οι ελληνικές αρχές τροποποιήσουν τις εν λόγω διατάξεις κατά τρόπο ώστε στην πραγματικότητα οι απαγορεύσεις να συνεχίσουν να υφίστανται δεν θα έχουν συμμορφωθεί με την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου στην υπόθεση C-65/05. Με άλλα λόγια, οι ελληνικές αρχές θα πρέπει να εξασφαλίσει ότι η απαγόρευση για την εγκατάσταση των επίμαχων παιγνίων δεν θα παραμείνει πραγματικά σε ισχύ εξαιτίας άλλων μέτρων τα οποία θα απαιτηθεί να υιοθετηθούν μετά τη θέση του νομοσχεδίου σε ισχύ και τα οποία θα καταστήσουν το ισχύοντα νόμο μη εφαρμόσιμο στο μεταξύ.

Δεύτερον, τα δικαιολογητικά έγγραφα που συνοδεύουν τους φακέλους, η απαιτούμενη διάρκεια εξέτασής τους και το ύψος του παραβόλου/των τελών πρέπει να καθοριστούν καθώς η έλλειψη σαφών υποδείξεων δημιουργεί ασάφειες για τους οικονομικούς διοργανωτές.

Τρίτον, τα σχετικά παράβολα/τέλη, η απαιτούμενη διάρκεια εξέτασης των επίμαχων μηχανημάτων και άλλες σχετικές υποχρεώσεις πρέπει να είναι τέτοιες που να μην αποτελούν

εμπόδια στο εμπόριο σε αντίθεση με το άρθρο 34 ΣΛΕΕ (βλ. για περισσότερες λεπτομέρειες τη γνώμη της Επιτροπής αναφορικά με την κοινοποίηση 2008/184/GR).

Τέταρτον, υπενθυμίζεται στις ελληνικές αρχές ότι έχουν την υποχρέωση κατά την έννοια της οδηγίας 98/34 να κοινοποιήσουν οποιοδήποτε τεχνικό κανονισμό ο οποίος θα ποθετηθεί ως αποτέλεσμα.

(3) Το άρθρο 38 του νομοσχεδίου ακυρώνει τα άρθρα 1, 2, 4, 5, 6, 8 και 9 του νόμου 3037/2002 ως προς το ότι αντιβαίνει τις διατάξεις του νομοσχεδίου. Από αυτή την άποψη, υπογραμμίζεται ότι το ΔΕΕ στην υπόθεση C-65/05, *Επιτροπή κατά Ελλάδας* αποφάνθηκε ότι με την εισαγωγή στα άρθρα 2 παράγραφος 1 και άρθρο 3 του νόμου αριθ. 3037/2002 της απαγόρευσης, με την επιφύλαξη ποινικών και διοικητικών κυρώσεων όπως ορίζονται στα άρθρα 4 και 5 του ίδιου νόμου, για την εγκατάσταση και λειτουργία κάθε είδους ηλεκτρικών, ηλεκτρομηχανικών και ηλεκτρονικών παιγνίων, περιλαμβανομένων και των παιγνίων σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές, σε όλα τα δημόσια ή ιδιωτικά κτίρια, εκτός των καζίνο, η Ελληνική Δημοκρατία δεν κατάφερε να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της κατά την έννοια των άρθρων 34 ΣΛΕΕ, 49 ΣΛΕΕ και 56 ΣΛΕΕ και του άρθρου 8 της οδηγίας 98/34/ΕΚ. Το άρθρο 3 του νόμου αριθ. 3037/2002 δεν ακυρώνεται και αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει μη συμμόρφωση με την απόφαση του Δικαστηρίου.

(4) Το άρθρο 6 παράγραφος 2 του νομοσχεδίου αναφέρει ότι «Η διεξαγωγή τυχερών παιγνίων με παιγνιομηχανήματα γίνεται αποκλειστικά μέσω τερματικών συνδεδεμένων δικτυακά με Κεντρικά Πληροφορικά Συστήματα, τα οποία συνδέονται με το Π.Σ.Ε.Ε.» Το άρθρο 6, εδάφιο 3 του σχεδίου ορίζει ότι τα τυχερά παίγνια που παίζονται μέσω του διαδικτύου θα παίζονται αποκλειστικά μέσω τερματικών συνδεδεμένων δικτυακά με το Π.Σ.Ε.Ε.» Οι ελληνικές αρχές πρέπει να εξασφαλίσουν ότι ένας οικονομικός πάροχος θα είναι τεχνικά σε θέση να εκπληρώσει τις εν λόγω απαιτήσεις για όλα τα επίμαχα μηχανήματα αλλιώς οι ελληνικές αρχές θα πρέπει να δικαιολογήσουν τα μέτρα αυτά.

(5) Όπως ήδη επισημάνθηκε παραπάνω, το άρθρο 2 παράγραφος 2 του νομοσχεδίου προβλέπει ότι ορισμένα μηχανήματα που λειτουργούν από ορισμένους οικονομικούς παρόχους εξαιρούνται για το σκοπό του νομοσχεδίου. Αυτή η διάκριση θα μπορούσε να αποτελέσει παραβίαση του άρθρου 34 ΣΛΕΕ και απαιτείται να εξηγηθεί και να δικαιολογηθεί περαιτέρω.

(6) Το άρθρο 8 του νομοσχεδίου ορίζει ότι μόνο τα φυσικά πρόσωπα που έχουν συμπληρώσει το εικοστό πρώτο έτος της ηλικίας επιτρέπεται να συμμετέχουν στα τυχερά παίγνια. Ένας τέτοιος περιορισμός θα μπορούσε να δικαιολογηθεί εάν εφαρμοζόταν χωρίς διακρίσεις σε όλα τα παρόμοια επίμαχα παίγνια.

(7) Το άρθρο 21 παράγραφος 2 στοιχείο β ορίζει ότι «μικτός χώρος» διεξαγωγής παιγνίων με παιγνιομηχανήματα είναι κατάσταση, με ελάχιστο εμβαδόν 80 τ.μ. Γιατί οι ελληνικές αρχές απαιτούν αυτή την ελάχιστη επιφάνεια χώρου;

Π Αναφορικά με ζητήματα του ευρωπαϊκού νόμου ανταγωνισμού

Η Επιτροπή θα ήθελε να υπενθυμίσει στις Ελληνικές Αρχές το γεγονός ότι η κοινοποίηση κατά την έννοια της οδηγίας 98/34/ΕΚ δεν τις εξαιρεί από τις υποχρεώσεις τους να κοινοποιήσουν δυνάμει του άρθρου 108.3 της Συνθήκης οποιοδήποτε μέτρο το οποίο αποτελεί κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107.1 της Συνθήκης. Εάν η Ελλάδα δεν προβεί σε μια τέτοια γνωστοποίηση και εφαρμόσει το προαναφερμένο μέτρο χωρίς την πρότερη έγκριση της Επιτροπής, η επίμαχη ενίσχυση θα θεωρηθεί παράνομη και εάν διαπιστωθεί ασύμβατη, θα πρέπει να ανακτηθεί από τους δικαιούχους.

Η Επιτροπή καλεί τις ελληνικές αρχές να λάβουν υπόψη τις προαναφερθείσες παρατηρήσεις και να διευσαφηνίσουν τα ανωτέρω θέματα όπου αυτό απαιτείται.

Με εκτίμηση,

Αντιπρόεδρος Antonio Tajani